

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a tengerészek képzésének minimumszintjéről szóló 2008/106/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

(COM(2011) 555 végleges – 2011/0239 (COD))

(2012/C 43/16)

Előadó: **Dr. Anna BREDIMA**

2011. szeptember 30-án, illetve szeptember 28-án az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 100. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a tengerészek képzésének minimumszintjéről szóló 2008/106/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

COM(2011) 555 végleges – 2011/0239 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2011. november 23-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2011. december 7–8-án tartott 476. plenáris ülésén (a december 7-i ülésnapon) 176 szavazattal 3 ellenében, 10 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 A korszerűsített tengerészeti képzés kulcsfontosságú szerepet tölt be a tengerészeti szakmák EU-n belüli vonzerejének kialakításában, és fokozottabb tengeri biztonsághoz és védelemhez vezet. A tengerészeti szaktudás stratégiai fontosságú ahhoz, hogy az EU világviszonylatban megőrizze tengeri vezető szerepét.

1.2 Az EGSZB támogatja a tengerészek képzésének minimumszintjéről szóló 2008/106/EK irányelvnek a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az orszolgálat ellátásáról szóló 1978. évi nemzetközi egyezmény (STCW-egyezmény) 2010. évi manilai módosításaihoz történő hozzáigazításáról szóló irányelvtervezetet.

1.3 Az EU tagállamai számára alapvető fontosságú az irányelvjavaslat elfogadása, mivel 2012-től az STCW-egyezmény manilai módosításainak hatálybalépésével a készségek, szakmai profil, a biztonság és a képesítés tekintetében világszerte új szabályok fognak vonatkozni a tengerészek képzésére.

1.4 Az EGSZB nem ért egyet a 15. cikk (11) bekezdésének javasolt szövegével, amely szerint „a tagállamok engedélyezhetnek vagy nyilvántartásba vehetnek olyan kollektív megállapodásokat, amelyek engedélyezik a [tengerészek számára] előírt kötelező pihenőidő alóli kivételeket”. Az uniós irányelv nem térhet el a hatályos nemzetközi és uniós jogszabályok – azaz a 180. számú ILO-egyezmény, a 2006. évi ILO tengerészeti munkaügyi egyezmény és az 1999/63/EK irányelv – szövegétől. Ez utóbbi, a tengerészek munkaidejének szervezésére vonatkozó irányelvet a szociális partnerek hosszú és küzdelmes egyeztetéseit követően fogadták el, és a szociális párbeszéd eredményét az EU intézményeinek tiszteletben kell tartaniuk.

1.5 Az EGSZB azt javasolja, hogy az irányelvjavaslatban határozzák meg a pihenőidő és a munkaidő nyilvántartásba vételének szabványosított formátumát. A szabványosított formátum utalhatna a tengerészek fedélzeti munkafeladatait tartalmazó táblázatok, valamint a munka- és pihenőidő nyilvántartási formátumainak kidolgozására vonatkozó IMO/ILO iránymutatásokra.

1.6 Az EGSZB megjegyzi, hogy míg az STCW-egyezmény 2012. január 1-jén lép hatályba, addig az irányelvjavaslat hatálybalépése a Tanács és az Európai Parlament előkészítő jogalkotási eljárásai miatt csak 2012 júliusában várható. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy a kikötő szerinti illetékes állam által végzett ellenőrzés az EU-n kívül problémákba fog ütközni a tengerészek új munkaideje tekintetében, illetve az uniós tengerészek a korai szakaszban nem fognak a 2010. évi STCW-egyezményben előírt képesítéssel rendelkezni. Ebben a tekintetben a jogi helyzet tisztázására van szükség.

1.7 A harmadik országok képzőintézményeik és képesítéseik elismerésének céljából történő értékelése vonatkozásában az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a tengeri országok nagy munkaterhelésének és a nem tengeri országok erőforráshiányának figyelembevétele érdekében reális a három hónapos határidő tizenhét hónapra történő meghosszabbítása.

1.8 Az EGSZB kedvezően vélekedik arról, hogy az EU-tagállamok számára előírják, hogy az Európai Bizottságnak szabványosított adatokat nyújtsanak be a tengerészek képesítéséről statisztikai elemzés céljára.

1.9 Az EGSZB javasolja, hogy az STCW-egyezmény rendelkezéseivel összhangban vegyék fel az irányelvjavaslatba az elektrotechnikus személyzeti állományú tengerészek meghatározását.

1.10 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy tekintettel a kalóztámadások világszerte emelkedő számára, haladéktalanul vizsgálják felül a tengerészek kalóztevékenység elleni küzdelemre vonatkozó képzésének kérdését. Az ilyen képzésnek az ENSZ bevált irányítási gyakorlatain és a hajók és kikötői létesítmények nemzetközi biztonsági (ISPS) szabályzatán kell alapulnia.

2. Bevezetés

2.1 A kifizetődő hajózás kulcsa a tengerészeknek nyújtott képzés minőségében rejlik. A tengerészeti képzésre még a világgazdasági válság idején sem költségként, hanem befektetésként kell tekinteni. A tengerészeti képzés jobb tengeri biztonsághoz és védelemhez vezet.

2.2 A tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálat ellátásáról (STCW) szóló, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által elfogadott 1978. évi egyezmény főleg a tisztek képzésére vonatkozó követelményeket érinti. Az STCW-egyezményt először 1995-ben, majd 2010 júniusában, a manilai módosításokkal módosították.

2.3 Az EGSZB korábbi véleményeiben⁽¹⁾ rávilágított az európai tengeri szaktudás és az uniós irányelvek STCW-egyezménnyel való megfelelése jelentőségére, valamint arra, hogy mennyire fontos a tengerészeti képzés korszerűsítése mint azon lépések egyike, amely a fiatalokat a tengerészeti pályára vonzza (az EGSZB által szervezett, a tengerészeti szakmák EU-n belüli vonzerejének növelésével foglalkozó 2010. március 11-i konferencia). Az EU számára alapvető fontosságú, hogy megtartsa a tengerészek 250 000 fős bázisát, mivel ennek elvesztésével az uniós tengerészeti ágazatban dolgozó további több mint két millió ember is távozni kényszerülhet. Ennélfogva a korszerűsített tengerészeti képzésnek stratégiai jelentősége van az EU világszintű tengerészeti vezető pozíciójának megtartásában.

2.4 A 2008/106/EK irányelvet módosító irányelvet vezető kettős célja a következő: először is a manilai konferencián 2010-ben a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által elfogadott felülvizsgált 1978. évi STCW-egyezmény átültetésével az uniós jogszabályokat összhangba hozza a nemzetközi szabályozással, másodsor az EU-tagállamok számára olyan követelményeket határoz meg, amelyek előírják a képesítésekkel kapcsolatos adat-szolgáltatást és a harmadik országok oktatási rendszerének elismerésére rendelkezésre álló határidő meghosszabbítását. Az új nemzetközi szabványokat 2012. január 1-jétől kell alkalmazni. Az EU-ban a végrehajtás javasolt határideje 2012.

⁽¹⁾ HL C 168., 2007.7.20., 50–56. o.
HL C 211., 2008.8.19., 31–36. o.
HL C 255., 2010.9.22., 103–109. o.
HL C 248., 2011.8.25., 22–30. o.
HL C 14., 2001.1.16., 41. o.
HL C 80., 2002.4.3., 9–14. o.
HL C 133., 2003.6.6., 23–25. o.
HL C 157., 2005.6.28., 42–47. o.
OJ C 157., 2005.6.28., 53–55. o.
HL C 97., 2007.4.28., 33–34. o.
HL C 151., 2008.6.17., 35. o.

december 31. A végső cél annak biztosítása, hogy az uniós tagállamok egységesen alkalmazzák az aktualizált STCW-egyezményt, valamint, hogy az európai uniós lobogó alatt közlekedő hajókon szolgálatot teljesítő és nem uniós országok által kibocsátott képesítési bizonyítvánnyal rendelkező tengerészek megfelelően képzettek legyenek.

3. Általános megjegyzések

3.1 2012-ben a tengerészek képzésére vonatkozóan a készségek, a szakmai profil, a biztonság és a képesítés tekintetében új szabályok lépnek hatályba. A képzés és a képesítés kiemelkedő jelentőségű a tengeri biztonság szempontjából, mivel hiányos képzés és megfelelő képesítés hiánya esetén sokkal valószínűbb a baleset bekövetkezése. A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által elfogadott STCW-egyezmény a világszerte létező négy kiemelkedő jelentőségű tengerészeti egyezmény egyike. A másik három egyezmény: az „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény (SOLAS-egyezmény), a hajókról történő szennyezés megelőzéséről szóló nemzetközi egyezmény (MARPOL-egyezmény) és a tengerészeti munkaügyi egyezmény (MLC-egyezmény). Mivel az egyezmények az EU tagállamai is aláíró felei, fontos, hogy a nemzetközi és az európai jogszabályok összhangban álljanak egymással. Az említett módosítások az egészségügyi alkalmasság, a szolgálatra való alkalmasság és az alkohollal való visszaélés tekintetében magasabb szintű normákhoz vezetnek, továbbá új szakmai profilokat („szakképzett tengerész”, „elektrotechnikus tiszt”) valamennyi tengerész számára védelmi jellegű képzést, valamint egyszerűbb és áttekinthetőbb képesítési típusokat vezetnek be. Az irányelvet vezető magában foglalja bizonyos eljárások fejlesztését (pl. a komitológia és a harmadik országbeli iskolák elismerése), valamint azt a követelményt, hogy a tagállamoknak statisztikai adatokat kell szolgáltatniuk a tengerészeti képzésről.

3.2 Az EGSZB támogatja a tengerészek képzésének minimumszintjéről szóló 2008/106/EK irányelvnek az STCW-egyezmény manilai módosításaihoz történő hozzáigazítására vonatkozó javaslatot. Eszerint az Európai Bizottságnak megfelelően biztosítani kell az STCW-irányelv tagállamok általi végrehajtását, a javaslat továbbá ragaszkodik az STCW-egyezmény tiszteletben tartásához a harmadik országok képzési intézményeik és képesítéseik elismerése céljából történő értékelése során. A javaslat – annak ellenére, hogy nagymértékben a manilai módosítások uniós jogszabályba történő szó szerinti átültetése – kisebb módosításokat is tartalmaz a tengerészek képesítéseinek elismerésére vonatkozó meglévő európai rendelkezések tekintetében.

3.3 Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság tengeri foglalkoztatással és versenyképességgel foglalkozó munkacsoportja (DG MOVE) 2011 júliusában javaslatot tett az STCW-egyezmény manilai megállapodásának uniós jogszabályokba való átültetésére. A képzés világviszonylatban történő szabványosítása lehetővé teszi az európai hajók számára, hogy a képzés helyétől függetlenül jól képzett tengerészeket alkalmazzanak. A közlekedésért felelős biztos Siim Kallas is kifejtette, hogy „mivel a tengeri szállítás globális iparág, alapvető fontosságú az is, hogy nemzetközi szintű képzési minimumszabályokat állapítsanak meg.”

3.4 A közlekedési fehér könyvről szóló véleményében („Útiterv az egységes európai közlekedési térség megvalósításához” című fehér könyvről szóló vélemény, CESE 1607/2011, 2011. október 26. – előadó: Pierre-Jean Coulon, társelőadó: Stefan Back) az EGSZB ismételten rámutatott arra, hogy „az uniós jogszabályoknak teljes mértékben összhangban kell lenniük a nemzetközi szabályozással, különösen a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetnek (IMO) a tengerészek képzéséről és képzéséről szóló nemzetközi egyezményével”.

3.5 A legújabb vizsgálatok azt mutatják, hogy a nemzetközi munkaerőpiacon – különösen a legénységi állományú tengerészek között – felütötte fejt a család útján szerzett képesítési bizonyítványok aggasztó problémája, amely megkérdőjelezi az érintettek képzésének érvényességét. Továbbá kulturális különbségek, nyelvi problémák és foglalkoztatási korlátozások miatt jelentős számú, nem uniós országból származó legénységi állományú tengerész nem alkalmazható a munkaerőpiacról hiányzó uniós legénységi állományú tengerész pótlására ⁽²⁾.

4. Részletes megjegyzések

4.1 15. cikk (9) bekezdése (a tengerészek napi pihenőideje nyilvántartásának szabványosított formátuma)

4.1.1 A 15. cikk (9) bekezdése nem határozza meg a pihenőidő és a munkaidő hatóságok által vezetendő nyilvántartásának szabványosított formátumát. A manilai megállapodásokkal módosított STCW-egyezmény A-VIII/1. szakaszának (7) bekezdése hivatkozik a tengerészek fedélzeti munkafeladatait tartalmazó táblázatok, valamint a tengerészek munka- és pihenőidője nyilvántartási formátumainak kidolgozására vonatkozó IMO/ILO iránymutatásokra. Ezen túlmenően a munka- és pihenőidő nyilvántartásának szabványosított formátumára való hivatkozás található a 2006. évi ILO tengerészeti munkaügyi egyezmény 2.3. szabálya A2.3. normájának (10) és (11) bekezdésében.

4.1.2 Az EGSZB azt ajánlja, hogy az irányelvtervezetben határozzák meg a pihenőidő és a munkaidő nyilvántartásba vételének szabványosított formátumát. A szabványosított formátumnak utalnia kellene a tengerészek fedélzeti munkafeladatait tartalmazó táblázatok, valamint a tengerészek munka- és pihenőideje nyilvántartási formátumainak kidolgozására vonatkozó IMO/ILO iránymutatásokra.

4.2 15. cikk, (11) bekezdés (pihenőidő)

4.2.1 A 15. cikk (11) bekezdésének felülvizsgált szövege értelmében „a tagállamok engedélyezhetnek vagy nyilvántartásba vehetnek olyan kollektív megállapodásokat, amelyek lehetővé teszik az előírt kötelező pihenőidő alóli kivételeket”. Mindez lényeges leszűkítése a meglévő nemzetközi és európai jogszabályokban – azaz a felülvizsgált STCW-egyezményben és a 180. ILO-egyezményben (és következésképp az ILO tengerészeti munkaügyi egyezményében) – meghatározott szövegnek.

4.2.2 A 15. cikk (11) bekezdésnek szövege eltér az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és a

Közlekedési Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége az Európai Unióban (ETF) között, a tengerészek munkaidejének szervezésére vonatkozóan kötött megállapodásról szóló, 1999. június 21-i 1999/63/EK irányelv szövegétől. Az ilyen megállapodások szociális partnerek között folyó hosszú és fáradtságos tárgyalások során jönnek létre, és az ilyen tárgyalások végeredménye kényes egyensúlyt teremt. A szociális partnerek közötti megállapodás szövegezésének bármely módosítására vagy változtatására a szociális partnerek közötti megbeszéléseket és tárgyalásokat követően kerülhet csak sor. A 15. cikk (11) bekezdésének új – szűkített értelmezésű – szövege azonban nem a szociális partnerek közötti megbeszélések vagy tárgyalások eredménye. Az Európai Bizottság azt a szociális partnerekkel folytatott előzetes konzultáció nélkül vezette be. Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy a vegye tekintetbe az 1999/63/EK irányelvnek a szociális partnerek között a tengerészek munkaidejének szervezésére vonatkozóan kötött megállapodással kapcsolatos szövegét.

4.3 Az új irányelv hatálybalépése

4.3.1 Az STCW-egyezmény manilai módosításai 2012. január 1-jén lépnek hatályba. Mindazonáltal a Miniszterek Tanácsa és az Európai Parlament rendes jogalkotási eljárását szem előtt tartva az Európai Bizottság előre jelezte, hogy „mivel ebben az időpontban (azaz 2012. január 1-jén) e javaslat elfogadására még nem fog sor kerülni, az irányelvjavaslatnak a rendelkezések szerint a Hivatalos Lapban történő közzétételkor hatályba kell lépnie”.

4.3.2 Az irányelv elfogadásában bekövetkezett késedelem miatt jogi ellentmondás – azaz az STCW-egyezmény manilai megállapodása és a felülvizsgált STCW-irányelv közötti ellentét – jön létre, különösen a hatálybalépés dátumának tekintetében. A tagállamok vagy nem teljesítik nemzetközi kötelezettségeiket 2012. január 1-jén, vagy – amennyiben ratifikálják az egyezményt – nem teljesítik a hatályos STCW-irányelvet. A tagállamok a manilai megállapodás ratifikálása előtt vélhetőleg megvárják az irányelv végső változatát. Időközben az európai uniós lobogó alatt közlekedő hajók tovább kereskednek olyan harmadik országokkal, amelyek már esetleg ratifikálták a manilai megállapodást. Ez komoly gondokat okozhat az európai uniós lobogó alatt közlekedő hajók számára, mivel az európai uniós lobogó szerinti államok még nem fogják alkalmazni a manilai megállapodás szabályait.

4.3.3 Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy a kikötő szerinti illetékes állam által végzett ellenőrzés az EU-n kívül problémákba fog ütközni, különösen a pihenőidőre vonatkozó új rendelkezések tekintetében. Ez az aggodalom a pihenőidőre vonatkozó új követelmények alkalmazásával kapcsolatos. El kell ismerni, hogy előfordulhat, hogy néhány európai uniós lobogó alatt közlekedő hajó a nem uniós kikötőkben problémákkal szembesül a kikötő szerinti illetékes állam által végzett ellenőrzés során. Előfordulhat, hogy az uniós tengerészek versenyképtelenné válnak, mivel a kezdeti időszakban nem fognak a 2010. évi STCW-egyezményben előírt képzéssel rendelkezni. Ezen túlmenően gondot okoz majd a képzési bizonyítványok érvényessége és az uniós tengerészek számára nem uniós ország által kibocsátott érvényesítések érvényességi idejére kifejtett hatás is. Ennek fényében a jogi helyzet tisztázására van szükség.

⁽²⁾ HL C 80., 2002.4.3., 9–14. o.

4.4 Harmadik országok oktatási/képesítési rendszereinek elismerése

4.4.1 A harmadik országok képzőintézményeik és képesítései elismerésének céljából történő értékelése vonatkozásában a javaslat a jelenlegi három hónapos határidőt tizennyolc hónapra terjeszti ki. Néhány tagállam hosszabb határidőt szeretne: a tengeri nemzetek (pl. Málta) a komoly munkaterhelés miatt, a nem tengeri országok az erőforrások hiánya miatt. Az EGSZB megjegyzi, hogy a tengeri nemzetek komoly munkaterhelésének figyelembevétele érdekében ez a hosszabbítás reálisnak tűnik.

4.5 STCW – IS

4.5.1 Az Európai Bizottság sajnálattal veszi tudomásul, hogy a képzésekre vonatkozó bizonyos adatok pontatlanok. A nemzeti nyilvántartásokban szereplő adatok összehangolt és következetes összevetését javasolja. Az EGSZB kedvezően vélekedik arról, hogy az EU-tagállamok számára előírják, hogy a tengerészek képzéséről az Európai Bizottságnak szabványosított adatokat nyújtsanak be a tengerészek képzéséről statisztikai elemzés céljára. Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség STCW információs rendszerének az előírt információk összegyűjtésére szolgáló platformként történő felhasználása segítené az ágazatot a tengerészek aktuális és jövőbeli becsült keresletének és kínálatának kiszámításában.

4.6 Elektrotechnikus személyzeti állományú tengerész

4.6.1 Mígközben az irányelvtervezet a III/7. szabályt említi, az elektrotechnikus személyzeti állományú tengerész I/1. szabály (36) bekezdésében megállapított meghatározását nem illesztették be az új irányelvjavaslatba.

4.6.2 Az EGSZB javasolja, hogy az irányelvtervezetbe vegyék fel az elektrotechnikus személyzeti állományú tengerészeknek az STCW-egyezmény I/1. szabálya (36) bekezdése szerinti következő meghatározását: „elektrotechnikus személyzeti állományú tengerész: az egyezmény III/7. szabályában foglalt rendelkezések szerint képzett személyzeti állományú tengerész”.

4.7 Kalóztevékenység elleni küzdelemre vonatkozó képzés

4.7.1 Az EGSZB feltételezi, hogy tekintettel a világszerte fokozódó kalózjelenségre és annak a tengerészeket érintő következményeire, mielőbb szükség lesz a tengerészek kalóztevékenység elleni küzdelemre vonatkozó képzésére. Ezért sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a tagállamokkal közösen vizsgálja meg ezt a kérdést az ENSZ (kalóztevékenységgel kapcsolatos) bevált irányítási gyakorlatai és a hajók és kikötői létesítmények nemzetközi biztonsági (ISPS) szabályzata vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével.

Kelt Brüsszelben, 2011. december 7-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Staffan NILSSON